

"РАСПОРЕДОТ НА ЧАСОВИ ПО ПОЛИТИЧКА ДЕМАГОГИЈА" НУДИ ДВА НОВИ СУДА "НА ДИВИОТ ЗАПАД" ВО ЗАПАДНА МАКЕДОНИЈА?

По отворањето на Пандорината кутија - парламентарните избори во 2006 година, во Република Македонија сè е заплеткано, дури и правосудството, кое имаше привиден привилегиран статус, е предадено во рацете на маргиналците, кои уште повеќе ја закашкаа лошата состојбата во судството, така што ги "оплескаа" реформите. Тие не се остваруваат со посакуваниот интензитет, бидејќи постојат низа сериозни пречки, кои го кочат почнатиот процес. Имено, она што деновиве Министерството за правда ни го понуди на тацна, како финален производ, новите предлог-закопи за судовите, за Судскиот совет итн., всушност претставува уназадување на почнатите реформи во правосудството. Во закон-

■ Пишува:
Кокан СТОЈЧЕВ

на власт. Оттаму се наметнува прашањето, што кријат новите закони од правосудната сфера?

Прво, Предлог-законот за судовите не ја открива анализата врз чии параметри го нуди "новиот распоред на часови по политичка демагогија". Второ, ја намалува границата за избор на судија, така што доколку сака да стане судија на основен суд тој ќе треба да има 2 години работно искуство и положен правосуден испит.

Трето, според сегашната понудена варијанта, во првостепената судска постапка судиите со двегодишно работно искуство би можеле да судат тешки кривични дела, за кои е предвидена казна затвор до 10 години. Што тоа значи во практиката? На пример: случајот "Кметовска", случајот "Пауновски", случајот "Тања Митровска", случајот "Љупчо Поповски", а да не зборуваме за убиствата со предумисла итн.

ските текстови се чувствува влијанието на политиката, која уште повеќе ги зацврсти своите позиции. Затоа во целост можеме да констатираме дека ова претставува проформа, сè друго е природна последица на добриот мејкап, кој ги скрива вистинските намери на одделните партиски моќници.

ДИСКУТАБИЛНИ ПРЕДЛОЗИ

Ембрионот на политичкиот генетски инженеринг укажува дека новата поставеност на судовите низ Македонија ќе претставува непремостлива пречка за реставравање на правосудството. Имено, сè додека не се пронајдат сигурни механизми за создавање независен судски буџет, "кадиите" ќе бидат продолжена рака на оваа или на секоја наред-

ЗАКОНОТ ЗА СУДО "ПАРТИСКИОТ ГЕН

"Дали драстично намаленото работно искуство е доволно за да направи вреден судија, или само со 4 години во вишите судови, односно 5 во апелационите судови? Ми се чини дека за толку малку години не може да се стане добар судија. Дури и за обичен директор потребни се 5 години работно искуство, а за судија ни се потребни само две години работно искуство", коментира пратеничката на Либерална партија, Милка Митковска.

Значи, некој ги помешал лончињата! Само кој? Намерно или не? Министерството за правда дури нуди во Тетово да профункционира виш суд кој, исто така, би судел за тешки кривични дела, но над 10 години. Меѓутоа, во реалноста овој ист суд не може да функционира или да обезбеди нормални услови за судење на случајот, кој меѓу народот е попознат како "Бриони". Такви примери има безброј. Исто така, може да се каже дека дискутабилен е предлогот за формирање апела-

ционен суд во Гостивар, кој има други карактеристики, но и за него генерално може да се каже дека е преоптоварен и неефикасен. Наспроти ова, Министерството за правда молчи за предлогот за формирање виш суд во Велес, иако на оваа подрачје годишно се "вртат" до 100.000 предмети, а нив ги третираат 62 судии.

Досегашните третирали предлози доаѓаат на иницијатива на ДУИ, која во претходната расправа јасно кажа дека правосудството го гледаат низ призмата на етничката припадност. Што всушност таа "закана" нуди ново?

Член 46

(од Предлог-законот за судови)

(1) За судија може да биде избран државјанин на РМ, кој ги исполнува општите услови определени со Закон за засновање на работен однос во орган на државната управа, кој е дипломиран правник со положен правосуден испит и кој ужива углед за вршење на судиската функција.

(2) За судија може да биде избрано лице кое покрај условите од став 1 на овој член,

треба да има работно искуство со потврдени резултати на правни работи по полагањето на правосудниот испит за основен суд над две години, за виш суд над 4 годи-

веќе од десет години правен предмет поврзан со судска практика.

Значи, овој член, освен политика, нуди и работно неискуство и непрофесионалност

"Сакам да ги знам аргументите на господинот пратеник. Кои се неговите аргументи да нема виш и апелационен суд во Западна Македонија. Не е ли доволен аргумент дека само една четвртина од граѓаните на Македонија, од жителите, живее во Западна Македонија", истакнува пратеникот на ДУИ, Хусеини.

ни, на апелационен и управен суд над 5 години.

(3) За судија на Врховен суд на РМ, покрај условите од став 1 на овој член, лицето треба да биде истакнат правен стручњак и да има работно искуство со потврдени резултати на правни работи над 8 години.

(4) За судија на Врховен суд на РМ може да биде избран и редовен или вонреден професор, кој предавал по-

за предметите, кои се поврзани со тешкиот криминал, трговија со оружје, дрога, трговија со бело робје или тероризам.

Оттаму се прашуваме, дали всушност реформите во правосудството одат во вистинска насока? Не, освен што ни ги мачкаат очите, бидејќи никој не сака да ги испушти од раце дизгините на третата власт, која единствено ја има силата и моќта да пресуди.

ди голем број предмети преоптовареност со проблематика од наједноставни, па сè до најтешки предмети од граѓанската и од кривичната материја", истакна министерката за правда Мери Младеновска-Ѓорѓиевска.

Според неа, во текот на постапката за изготвување на Законот имале тешка задача, која продолжува и во наредниот период, бидејќи Законот треба да е во финална верзија и да е доставен до Собранието. Оваа верзија би требало да одговори на прашањето за каква организација на судството ќе се определат пратениците, дали организација со специјализирани судови или, пак, организација на судови од општа надлежност каде што ќе има специјализирани одделенија.

"Во овој текст на Закон се определевме, покрај за основните, апелационите судови и Врховниот суд на РМ, да предложиме и виши судови, кои ќе водат предмети од првостепена постапка, односно потешки облици на предмети во кривичната материја и граѓански предмети, а во Законот е предвидено како специјализиран да се јави и управниот суд во РМ. Сметаме со новата органи-

зација, која предвидува виши судови, да се судат потешки кривични предмети каде е пропишана потешка казна, а со граѓанските предмети ќе се овозможи судиите, кои долго време ја вршат судиската функција, да работат во вишите судови и да се занимаваат со потешка проблематика, што досега не беше случај и за новоизбраните судии кои можеа да постапуваат и за кривични дела за кои е пропишана казна доживотен затвор, што навистина беше дополнително оп-

ВИ - ЕМБРИОН НА ЕТСКИ ИНЖЕНЕРИНГ"

ОД НАЈЕДНОСТАВНИ ДО НАЈТЕШКИ ПРЕДМЕТИ

"Досегашната воспоставеност и организација на судството во РМ покажа одредени слабости, особено кај оние судови кои имаат зголемена надлежност, како што се, судовите во Скопје, Битола, Тетово, Куманово, во Велес каде што неажурноста навистина достигна високо ниво, не само поради неактивност, туку напротив зара-

товарување за нив. На овој начин ќе се прави дистинкција меѓу предметите, а исто така, имаме посебни надлежности и редуцирање на надлежностите на помалите судови во РМ", објаснува министерката.

"НЕ ГИ ЗНАМ ПАРАМЕТРИТЕ"

"Нови судови ќе бидат вишите судови и управниот суд. Добро е тоа што остануваат 27 основни судови во РМ, иако некои се мали. Но, сметам дека во рамките на судовите можеби има место да имаме и специјализирани одделенија за одделни области, затоа што на тој начин ќе имаме поефикасно судство. Со специјализирани одделенија, во рамките на судовите, ќе имаме и стручни лица, кои ќе работат на одделни области", оценува пратеникот на СДСМ, Јанакие Витановски.

Во однос на прашањето на останатата организација, пратеникот Витановски се согласува тоа да бидат основни, виши, апелациони, управен и врховен суд.

"Но, овде има една алтернатива, која е дадена во Законот, да има виш суд во Тетово. Немам ништо против да има виш суд во Тетово, но не знам кои се параметрите, ако бројките се во прашање, судиите, предметите, работењето можеби има еднаставна потреба за формирање и виш суд за подрачјето на Велес, бидејќи и таму има околу 62 судии и повеќе од 100.000 предмети. Тоа подрачје ги

покрива Гевгелија, Богданци, Валандово, Кавадарци, Неготино.

Во однос на апелационите судови, сосема е в ред членот 30, без алтернативата во Гостивар. Не знам кои се параметрите да има апелационен суд во Гостивар, кој ќе биде надлежен за судењата во Дебар, Гостивар, Кичево и Тетово, заедно со вишиот суд во Тетово. Мислам дека не би требало да има апелационен суд во Гостивар. Треба да останат сегашната поставеност на апелационите судови во Битола, Штип и во Скопје", оценува Витановски.

СЕРИОЗНИ ЗАБЕЛЕШКИ

"Во член 12 се вели, при утврдувањето на распоредот на работата се обезбедува судиите, по правило, да вршат работи по одредени специјалности, и тоа по кривични и малолетнички предмети,

прекршочни предмети, предмети за прекршоци на санкции, граѓански предмети, извршни предмети, стопански спорови, предмети од работни односи, управни предмети и други покарактеристични видови спорови од делокругот на работата на судството. Но, можеби подобро е наместо специјализирани судии, да има определено специјализирани судови, на тој начин граѓаните би знаеле каде треба да се упатуваат споровите, наместо тоа да го прават одделни судии, без соодветен суд", укажува на спорната правна регулатива пратеничката Милка Митковска.

Таа забележува зошто нема суд во Пробиштип, кога овој град е поголем од Крушево.

"Член 29 ги третира апелационите судови. Имено, алтернативата за апелационите судови воопшто го наметнува прашањето зошто тоа е така,

а уште повеќе се прашувам за алтернативата на член 30. Ако треба да одговара на причините, само би одговорила дека секое проширување би довело до нови поголеми трошоци, а ништо не би се сменило во работата. Пред сè, Македонија е мала земја и има околу 2.000.000 жители, од кои ако ги изземеме децата, во тој случај нема ни толку население. Значи, во овој момент проширувањето на апелационите судови повеќе од она што го имаме во дадената прва варијанта, не би требало да има. Сè тоа би биле излишни трошоци, а дури и стандардите за бројност на жители, да се земе при разгледувањето на распоредот на апелационите судови, колку тоа би требало, апсолутно е неприфатливо", трезвено истакнува пратеничката Митковска.

За неа дискутабилен е и член 46, кој го уредува работното искуство, кое е потребно за назначување судии така, на пример, за судија од основен суд, потребни се само две години работно искуство и положен правосуден испит. "Дали драстичното намалено работно искуство е доволно за да направи вреден судија, или само со 4 години во вишите судови, односно 5 во апелационите судови? Ми се чини дека за толку малку години не може да се стане добар судија. Дури и за обичен директор потребни се 5 години работно искуство, а за судија се потребни само две години работно искуство", коментира Митковска.

DIGITAL FOTO & LIMOUSINE SERVICE

JASMINA

tel.rab ++ 389-02-3062-018

tel.fax ++ 389-02-3063-425

SKOPJE, MAKEDONIJA

**СЛИКАЊЕ И СНИМАЊЕ НА ВАШИТЕ
СВАДБИ И СВЕЧЕНОСТИ СО ДИГИТАЛНА ФОТО ОПРЕМА**

WWW.PHOTOJASMINA.COM.MK
e-mail: foto@digital.jasmina@yahoo.com